

28. januar 2016

Indspil til indretning af nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser

Danske Professionshøjskoler takker for muligheden for at give indspil til indretning af et nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser. Vi ser frem til at fortsætte dialogen herom.

Danske Professionshøjskoler lægger vægt på, at et bevillingssystem giver rum og muligheder for intern omfordeling og respekterer de selvejende institutioners dispositionsret. Men det fjerner ikke behovet for at sikre finansiering, der med respekt for forskellige kravspecifikationer til de konkrete uddannelser står i et rimeligt og realistisk mål med de udgifter, der følger af de høje faglige krav til uddannelsen af fremtidens medarbejdere.

Det nuværende taxametersystem for de videregående uddannelser er baseret på en blanding af objektive beregningsgrundlag, politiske prioriteringer, historiske forhold og tekniske reguleringer. Dertil kommer, at systemet er bygget op om en institutionsstruktur med institutioner for hver uddannelse, fra før professionshøjskolerne blev en realitet. Så det er velkomment, at bevillingssystemet nu gennemgås.

Et nyt system bør fortsat bygge på objektive kriterier og være et enkelt transparent system, der skal ses i sammenhæng med øvrige styringssystemer. Det skal understøtte, at vi uddanner tilstrækkeligt mange og fremme kvalitet i uddannelserne, samt give rum og tid til mere langsigtet planlægning. Det skal kunne favne både de store volumenuddannelser og ganske små uddannelser til stærkt specialiserede områder, hvor behovet for en løbende forsyning af kvalificerede dimitterende er lige så afgørende som for de store.

Et nyt bevillingssystem bør desuden tilgodese følgende hensyn:

Undervisningen skal have den højest mulige kvalitet

Med udsigt til faldende bevillinger de kommende år inden det nye bevillingssystem vil træde i kraft fra 2018, er det tid til at tage en forventningsafstemning om den realistiske kvalitet i uddannelserne. Et nyt system må sikre muligheden for at faglige videmiljøer omkring professionerne – som det tager lang tid at opbygge – ikke spoles på grund af et kortvarigt udsving i søgemønstre.

Det er afgørende at huske den anden halvdel af bevillingssystemet og finansieringen af de videregående uddannelser, nemlig forskning og udvikling som forudsætning for kvalitet og relevans i uddannelserne. Professionshøjskolernes FoU-bevilling på 273 mio. kr. årligt er helt central for den fortsatte kvalitets- og videnudvikling og for at styrke og kvalificere indgående samarbejde med praksis og erhvervsliv, som har betydning for relevansen af uddannelserne og kvaliteten af dimitterendes viden og kompetencer. Hertil kommer, at bevillingen bidrager til at sikre et stærkt samarbejde med forskningsinstitutionerne og en omsætning af dansk og international forskning i danske professionsuddannelser. Bevillingen bør øges og gøres permanent.

Kvalitetsudvalget og Produktivitetskommissionen har blandt flere påpeget, at studieintensiteten på uddannelserne skal øges, så det kommer på niveau med et fuldtidsstudium for de studerende. Det

mål kan vi kun være enig i. Tilstrækkelig studieintensitet er dog især vanskeligt at opnå på de lavest finansierede uddannelser til fx pædagog og socialrådgiver. De nuværende takster baserer sig bl.a. på historiske forhold fra taxametersystemets fødsel i 90'erne, og disse bør have et realitetstjek, så et nyt system ikke arver uhensigtsmæssigheder fra det nuværende system. Taksten til pædagoguddannelsen er fx mere eller mindre defineret af aflønning af undervisere, der ikke var akademisk uddannede. Det er en anden virkelighed nu, som et nyt bevillingssystem bør tage højde for ved at forholde sig til, at nogle af landets største uddannelser til pædagog og socialrådgiver i dag er underfinansierede.

Et nyt bevillingssystem skal give mulighed for at reducere styringsregimer- og systemers belastning på institutionernes administrationer. Det bør derfor tænkes sammen med de eksisterende kvalitetssikringssystemer som akkreditering og ekstern censur, og det må stå tydeligt, hvad det enkelte system skal fremme.

Uddannelserne skal sikre beskæftigelse

Dimittender fra professionshøjskolerne har en høj beskæftigelse, og uddannelserne har altid været dimensioneret fra centralt hold under hensyn til det forventede behov for uddannet arbejdskraft, institutionernes muligheder for at skaffe praktikpladser og regionale hensyn.

Danske Professionshøjskoler mener, at det er fornuftigt at fastlægge antal studiepladser efter arbejdsmarkedets behov, men at det ikke er et anliggende for et nyt bevillingssystem – det klarer dimensioneringen. Det er i den sammenhæng vigtigt at have for øje, at en dimensioneringsmodel konstant må tage bestik af den aktuelle konjunkturudvikling og ikke udelukkende baseres på bagudrettede nationale ledighedstal. Der bør være et regionalt hensyn i dimensionering af uddannelserne, så det understøtter det politiske ønske om at hjælpe regional vækst og udvikling i gang. Dimensionering bør inddrage institutioner og regionale aftagere i den konkrete dimensionering.

Regional tilstedeværelse

Professionshøjskolerne er til stede i hele landet med udbud i 40 byer og har sin regionale udbudsforpligtelse. Ved indretning af et nyt bevillingssystem, der har til formål fortsat at understøtte adgang til videregående uddannelse i hele landet, er det vigtigt, at det ikke sker på bekostning af kvaliteten i det samlede uddannelsesudbud, herunder at der tages højde for særligt krævende forhold i større byer på såvel indtægts- som udgiftssiden. Kvalitetssikring af mindre regionale udbud inden for nuværende økonomiske ramme er mere end vanskelig, og institutioner med en betydelig spredning af det samlede udbud over et stort areal må derfor nødvendigvis tilføres yderligere finansiering.